

П Л А Н

ОДБРАНЕ ОД ПОПЛАВА У ОПШТИНИ СРБАЦ У 2026. ГОДИНИ

УВОД

План одбране од поплава у општини Србац у 2026. години (у даљем тексту: План) је основни документ за координацију и спровођење додатних или посебних годишњих задатака и активности општинских органа, привредних друштава, других правних лица и удружења грађана која спроводе дјелатности од значаја за заштиту и спасавање од поплава на подручју општине Србац. План је израђен на основу анализе прикупљених података, достављених извјештаја о реализацији задатака током протеклих година, извјештаја о инспекцијском надзору, анализе тренутног стања, те мишљења и приједлога субјеката од непосредног значаја за ову област. Доношењем и спровођењем овог плана унаприједиће се и обезбиједити свестраније ангажовање свих релевантних субјеката и остварити виши ниво приправности на заштити и спасавању људи и материјалних добара од поплава.

Општинска управа Србац је надлежна за координацију, усклађивање, праћење и усмјеравање свих активности везаних за спровођење овог плана.

План је подијељен на сљедеће цјелине:

- I** ИЗВОД ИЗ ПРОЦЈЕНЕ УГРОЖЕНОСТИ
- II** НОРМАТИВНЕ И ОПШТЕ ПРЕТПОСТАВКЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПЛАНА АКТИВНОСТИ
- III** СПРОВОЂЕЊЕ МЈЕРА ПРЕВЕНТИВНОГ ДЈЕЛОВАЊА
- СПРОВОЂЕЊЕ МЈЕРА ПРИПРАВНОСТИ И АКТИВНОСТИ УСМЈЕРЕНЕ НА
ПОБОЉШАЊЕ СИСТЕМА ЗАШТИТЕ ОД ПОПЛАВА
- IV** СПРОВОЂЕЊЕ ОПЕРАТИВНИХ МЈЕРА У ЗАШТИТИ ОД ПОПЛАВА
- V** СПРОВОЂЕЊЕ МЈЕРА ОПОРАВКА
- VI** ИЗВЈЕШТАВАЊЕ О РЕАЛИЗАЦИЈИ ЗАДАТАКА ИЗ ПЛАНА
- VII** ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

I ИЗВОД ИЗ ПРОЦЈЕНЕ УГРОЖЕНОСТИ ОПШТИНЕ СРБАЦ ОД ЕЛЕМЕНТАРНИХ И ДРУГИХ НЕПОГОДА

Поплава (инундација) је природна појава која означава неубичајено висок водостај у ријекама и језерима због кога се вода из ријечног корита или језерске завале прелива преко обале и плави околно подручје. Разлози за настанак поплаве су најчешће обилне падавине, нагло топљење снијега и леда, као и тектонска помјерања тла. Вријеме развијања поплаве је различито од случаја до случаја, тако да се поплаве у равничарским крајевима развијају полако, а за формирање плавног таласа је потребно више од 10 дана.

За разлику од њих, бујичне поплаве се развијају брзо, испод 5 дана, при чему се формира опасан и деструктиван плавни талас који са собом носи муљ, камење, грање и отпад. Поплаве нису везане само за ријеке Саву и Врбас, већ и мање рјеке, рјечице, потоци или одводни канали, који у нормалним условима дјелују безазлено, могу изазвати поплаве већих размјера (Повелич, Ина, Осовица, Просјечка ријека, Ресавац, Осовица и сл.) и значајно угрозити становништво и имовину. Такође, често долази до коинциденције поплава таласа притока ријеке Саве и притока нижег реда што резултира великим поплавама на овом подручју. За подручје општине Србац карактеристично је постојање система примарне одбране од великих вода ранга 1/100.

Заштита од штетног дјеловања вода подразумјева заштиту од поплава вода ријека, заштиту од брдских спољних вода, заштиту од унутрашњих поплава вода, заштиту од бујичних вода и заштиту од ерозије. То је посебно карактеристично за сливове ријека Сава и Врбас, гдје су системима одбрамбених насипа, ободних канала и пумпних станица заштићена велика насеља, пољопривредне површине и врло значајни инфраструктурни објекти. Овај систем је дио међународног интегралног система заштите од поплава у сливу ријеке Саве, а у вези с тим, као услов се поставља обавеза одржавања тих објеката и рационално управљање цјеловитим подсистемом у Републици Српској. У циљу што квалитетније заштите од вода, шездесетих година прошлог вијека извршена је организација заштите од спољних и унутрашњих вода принципом заштите тзв. „касетног типа“ или „полдера“, а подручје општине Србац је подијељено је на два полдера и то Лијевче поље и Србичко-ножичка равна. Након поплава 2014. године уложена су значајна средства у уређење и регулацију канала 1-3. реда тако да је у тој области сада стање много боље, мада и даље

постоји значајан дио њих који нису били обухваћени поменути радovima тако да у захвату тих водотокова и даље постоји константна опасност од поплава. Завршетком изградње парапетног зида на дијелу десног врбаског насипа у зони насеља Пријебљеши у дужини цца.2000 м, реконструкцијом десног савског насипа у дужини 4000 м и десног савско-врбаског насипа у дужини 5200 м као и реконструкцијом и обновом пумпне станице у Повеличу значајно је унапређен систем заштите од поплава на подручју општине Србац. Наредни задатак представља реконструкција осталих насипа на дијеловима гдје је неопходно извршити његово извишење и санацију те реконструкција пумпних станица у Српцу и Бајинцима. Кошење свих одбрамбених насипа као и ободних канала првог реда на подручју општине врши се радвно.

Проблеми који се односе на функционисање система заштите од поплава највише су везани за бахат однос грађана, као и одређеног броја правних лица, према заштитним објектима (одвијања саобраћаја по круни насипа од стране возила и тешких возила која нису предвиђена да се крећу по истом, неовлаштени радови у зони доњоје ножице насипа, отуђење склопова), као и неријешени имовинско-правни односи око власништва над катастарским честицама и објектима (путевима уз насипе, прилазни путеви водозащитним објектима). У овом дијелу треба истаћи перманентну опасност од поплаве до које може доћи излијевањем воде из ободног канала Осорна -Борна-Љевчаница у насељима Дуго Поље, Горњи и Доњи Кладари због неријешених односа око управљања уставом на каналу . Опасност од поплаве је посебно изражена у насељима уз ријеку Врбас чији се дијелови налазе унутар поплавног појаса. Наведено подручје је настањено, процјена је да је поплавама директно угрожено око 140 домаћинстава са око 400 становника. Највећа опасност од поплаве ријеке Саве је у насељу Кобаш гдје не постоје линијски заштитни објекти тако да се поплаве у условима великих водостаја редовно дешавају.

За брдско-планински дио општине карактеристичне су бујичне поплаве које се дешавају као посљедица обилних кишних падавина, временски кратко трају али могу нанијети велике материјалне штете.

Будући да заштитни систем треба да обезбједе истовремену заштиту и од спољних и од унутрашњих-бујичних вода, можемо рећи да је систем заштите од поплава на подручју општине Србац веома сложен а редовно одржавање и уређење водокова и водозащитних објеката представља основ његовог функционисања.

Заштита од спољашњих вода

Полдери Србачко-ножичка равана и Лијевче поље су омеђени насипима који штите од стогодишњих великих вода (1/100). Полдер Србачко-ножичка равана се читавом својом површином налази на подручју општине Србац, а полдер Лијевче поље једним дијелом се налази на подручју општине Србац, а другим дијелом на подручју Града Градишка. Унутрашње воде се углавном одводе ободним и одводним каналима кроз полдер.

Систем за заштиту од спољних вода на подручју полдера Србачко-ножичка равана и Лијевче поље чине сљедећи објекти:

- десни врбаско-савски насип у дужини од 5,2 км (уз регулисано корито ријеке Повелич, лијеви и десни насип у дужини од око 1,6 км) ;
- десни врбаски насип од Мартинца до Повелича у дужини од 10,7 км ;
- лијеви врбаски насип од Кукуља до Разбоја Љевчанског у дужини од 5,1 км ;
- десни савски насип од Бардаче до Гламочана у дужини од 5,5 км.

Десни врбаско-савски насип у полдеру Србачко-ножичка равана штити подручје насељених мјеста мјесних заједница Србац и Повелич од великих вода ријеке Саве и Врбаса и протеже се од ушћа ријеке Повелич до Село Српца. Насип је дужине 5,2 км а у периоду од 2018. до 2020. година извршено је надвишавање насипа и његово уређење на читавој дужини. Непосредно у зони ушћа ријеке Повелич у ријеку Врбас корито ријеке Повелич је регулисано пратећим лијевим и десним насипом у дужини око 1,6 км. На цијелој својој дужини насипи немају захтјевану заштитну висину у односу на мјеродавне велике успорне стогодишње воде ријеке Врбас а посебно на мјестима гдје се налазе обрадиве површине гдје су власници у највећем броју случајева наведени насип заравнали и те дијелове користе за обраду. Унутрашње воде се каналима Маква и Орашчина доводе до ПС Србац која исте препумпава у р.Врбас.

Десни врбаски насип са дужином од 10,7 км је најдужи насип на подручју општине Србац и штити од поплаве подручја насеља Ст. Мартинац, Ножичко, Пријебљеши и Повелич закључно са ушћем р.Повелич у р.Врбас. Локални пут од Ст.Мартинца до Пријебљега предствља круну насипа док даљим дијелом према Повеличу насип представља засебну цјелину. Објекат на одређеним дијеловима нема потребну висину која омогућава прихватање великих стогодишњих вода ријеке Врбас како у зони успорних вода тако и ван ње. Као што је горе већ наведено, у мају 2014. године је дошло до прелијевања ријеке Врбас преко овог насипа у мјесту Пријебљеши. Према висини привременог („зечијег“) насипа било је видљиво да је водостај р.Врбас на

том дијелу био виши за око 60 cm од круне насипа. Да би се овакав сценарио спријечио у будућем времену у насељу Пријебљеви изграђен је парпетни зид у дужини цца 2000 метара. Овај насип није био обухваћен наведеним радовима везаним за реконструкцију насипа мада за истим постоји изражена потреба и то посебно у дијелу насипа у насељу Повелич гдје постоје његова значајна оштећења. У овом подручју на рјечици Савици се налази ПС Повелич која препумпава унутрашње воде у р. Врбас.

Лијеви врбаски насип у дужини од 5,1 км се протеже дуж локалног пута Кукуље -Разбој Љевчански који представља круну насипа у читавој дужини. Насип штити од великих вода подручја насеља Кукуље, Лилић, Кладари и Разбој Љевчански. Може се рећи да овај насип, попут десног врбаског насипа, може пропустити велике стогодишње воде, али, како у зони успорних вода ријеке Врбас, тако и узводно од зоне успора, захтјева одговарајуће надвишавање круне насипа.

Десни савски насип у дужини од 5,5 км штити од поплава насеља Бајинци, Бајинци и Гламочани а сама путна дионица која пролази кроз наведена насеља представља круну насипа. На дијелу насипа од ушћа Матуре у р. Саву према Бајинцима на дужини од 4000 м урађена је реконструкција овог насипа али постоји потреба за наставком радова и реконструкцијом истог у пуној дужини. У насељу Бајинци, на лијевој обали р. Врбас, на дијелу корита које је најближе поменутој путној комуникацији потребно је изградити обалоутврду јер на том мјесту р. Врбас има кривину гдје је изражено еродивно дјеловање р. Врбас. Специфичност овог подручја у смислу одбране од поплава представља често мјешање поплавних вода р. Саве и р. Врбаса као и утицај успорних вода р. Врбас у случају високог водостаја р. Саве на водостај у ободном каналу Осорна-Борна-Љевчаница. На назначеном подручју се на рјечици Брзаја налази ПС Бајинци која врши препумпавање унутрашњих вода у р. Саву.

Заштита од унутрашњих вода

Систем заштите од унутрашњих вода чине ободни канали за заштиту од бујичних вода, хидро-мелирациона и ситноканалска мрежа, обалоутврде, као и три пумпне станице (у Српцу, Повеличу и Бајинцима). Иако је каналска мрежа савремено изграђена, на појединим мјестима и са цијевном дренажом, ипак је каналски систем недовољан за одговарајућу заштиту од унутрашњих вода. Каналску мрежу чине главне и пратеће каналске мреже које служе за унутрашње одводњавање системом канала и састоји од канала првог, другог и трећег реда, и то:

- **Ободни канал Ножичко-Повелич** се протеже од Ножичког, кроз Брезовљане до његовог ушћа у ријеку Повелич. Уз лијеву обалу је изграђен пратећи насип дужине 7,6 км, који је у доста добром стању, али захтјева редовно одржавање у смислу кошења и забране кретања возила по круни насипа.

- **Ободни канал Криваја-Врбас** има почетак у насељу Ножичко те се улијева у реципијент- ријеку Врбас. У њега се улијевају рјечице Криваја и Рекава. Канал уз лијеву обалу има лијеви пратећи насип дужине око 3,4 км, а уз десну обалу пратећи насип иде цијелом дужином која износи око 6 км. Пратећи насипи су у доста добром стању и обезбјеђују потребан ниво заштите.

- **Десни насип у дужини од 25,3 км, и лијеви насип на дужини од 21,3 км уз ободни канал Осорна-Борна-Љевчаница**, од чега се 4,3 км налази на подручју општине Србац, су у доста добром стању, садрже велики број локалних објеката, у највећем броју цјевстих пропуста, с обзиром на велики број ушћа, углавном повремених токова. Искуства из поплава које су се десиле 2014. године указују, да насип ипак није довољне висине за заштиту од великих вода и да постоји потреба за његово надвишавање. На каналу се, у зони насеља Дуго Поље, налази устава за регулацију протока воде у ријеку Врбас, односно рибњак Бардача, гдје постоји проблем руковања истом, тако да у условима већих падавина или отапања снијега долази до непотребног повећања водостаја у каналу узводно од уставе и накупљања велике количине разног отпада на самој уставу. Устава је у надлежности ЈУ „Воде Републике Српске“ и иста је уговором дата на руковање Риболовачком друштву „Стублаја“.

Како је већ наведено, поред ободних канала систем заштите од унутрашњих вода чини 41,64 км хидро-мелирационих канала, око 30 км ситно-каналске мреже и 2,3 км изграђених обалоутврда.

У систем заштите од унутрашњих вода можемо уврстити и корито ријечице Матуре уз које се налази насип у дужини 10,8 км, односно 2,2 км. Лијеви насип уз корито р. Матура нема прописану заштитну висину у односу на мјеродавне велике стогодишње воде ријеке Саве, што највјероватније и није потребно испунити с обзиром да постоји устава Матура која има прописану висину у односу на наведене водостаје ријеке Саве.

Након кошења и крчења каналске мрежом трећег реда стање у овој области је значајно боље, повећан је пропусни капацитет истих а самим тим је смањена опасност од полава у захвату ових канала.

Евакуација унутрашњих вода се врши каналском мрежом према реципијентима, ријекама Сава и Врбас, тако да се у режиму мањих вода евакуација изводи гравитационо на одговарајућим гравитационим испустима, а при већим и великим нивоима у реципијентима воде се препумпавају путем пумпних станица и то:.

- ПС „Ина“ , налази се на каналу Ина у мјесту Србац, инсталисани протицај $Q_i = 3 \text{ m}^3/\text{sek}$, површина слива 750 Ха,
- ПС „Повелич“ налази се на каналу Савица у рејону насељеног мјеста Повелич, инсталисани протицај $Q_i = 3 \text{ m}^3/\text{sek}$, површина слива 2.800 Ха,
- ПС „Бајинци“ налази се на рјечици Брзаји у рејону насељеног мјеста бајинци, инсталисани протицај $Q_i = 3,5 \text{ m}^3/\text{sek}$, површина слива 2.735 Ха.

Пумпне станице у полдерима се редовно одржавају, али ипак због велике старости и дотрајалости хидромеханичке и електро опреме у појединим станицама, неопходно је приступити реконструкцији и замјени појединих агрегата, те замјени и осавремењавању енергетског напајања и надзорно управљачког система. Реконструкција ПС у Повеличу је завршена , констатовани проблеми у раду једног агрегата, те је плану реконструкција и осталих ПС.

На крају можемо закључити да систем заштите од унутрашњих и спољашњих вода пружа добру основу за успјешно провођење мјера заштите од поплава, али без обезбјеђења потребних људских , финансијских и материјалних ресурса, неће бити у стању обезбједити заштиту становништва и имовине у потребном и пројектованом капацитету на дужи временски период.

АНАЛИЗА РИЗИКА ОД ПОПЛАВА

Сложена хидролошка мрежа на подручју општине Србац, као и поплавни догађаји из прошлости, њихова локација, трајање, обим плављења, узрок, механизам настанка и њихов карактер, указују на постојање три репрезентативна ризика од поплава које је, и поред њихове уске повезаности и зависности, потребно појединачно анализирати.

Имајући у виду велики број брдских ријека и ријечица које у случају већих прилива воде попримају одлике бујичних водотокова, као и ријеку Врбас који у горњем току има планински, а у доњем току низијски карактер, те ријеку Саву као потпуно низијску ријеку, можемо идентификовати следеће ризике од поплава :

1. ризик од поплава бујичних водотокова
2. ризик од поплава насталих излијевањем ријеке Врбас
3. ризик од поплава насталих излијевањем ријеке Сава

1. Ризик од поплава бујичних водотокова

Када се говори о бујичним поплавама , треба имати у виду да је овај појам знатно шири него у случају поплава на већим ријекама. Поред класичне манифестације поплава (услјед изливања великих вода из корита) код бујичних поплава се јављају и феномени „бујичне лаве“, одрона и клизишта. Наиме , услјед наглог надоласка великих вода, бујични таласи имају врло изражено стрмо чело (" бујична песница ") које има велику разорну моћ . Чело таласа руши дрвеће, поткопава обале, ствара одроне и клизишта . Сав тај захваћени материјал измјешан са водом руши све што му се нађе на путу, тако да само добро пројектовани и изведени објекти за уређење бујица могу да обаве заштитну функцију од налета масе која се назива " бујична лава " .Бујични карактер хидролошког режима манифестује се великим распоном протицаја и карактеристичном формом хидрограма великих вода,а трајање великих вода је кратко, реда величине неколико часова. Брдски рељеф источног и јужног дијела општине Србац карактеришу велики падови што уз неравномјеран распоред падавина доводи до њиховог неравномјерног отицаја, тако да и релативно мале падавине доводе до настанка бујичних вода. То се посебно односи на сливове планинских и брдских водотокова који се највећим дијелом слијевају у ријеку Повелич као једне од притока ријеке Врбас, као и у саме ријеке Врбас и Саву. Имајућу у виду наведено можемо рећи да је опасност од бујичних поплава у општини Србац нарочито изражена у сливном подручју ријеке Врбас који обухвата следеће водотокове : Повелич, Вријеска, Просјечка ријека, Ина, Лепеница, Савица, Криваја, Берек, Грабашница, Брњавица, те ободни канали Ножичко- Повелич и Криваја- Врбас. У сјеверном дијелу општине опасност од бујичних поплава постоји од рјечица у насељима Каоци и Влакница, а у сјевероисточном дјелу за р.Осовицу која се улијева у р.Саву.

Листа идентификованих ризика од бујичних поплава

1. Излијевање Просјечке ријеке - Просјечка ријека је један од водотокова који у случају великих падавина, или приликом отапања снијега са околних брда, вишеструко увећава свој профил, што често

доводи до излијевања воде из корита и плављења ширег рејона насељеног мјеста Ћукали (на поменутој локацији се налази и основна школа) чиме је непосредно угрожено око 20 домаћинстава и путна комуникација Ћукали- Смајинци и Ћукали – Илићани. Посебну опасност представља коинциденција са поплавним таласом ријеке Повелич јер заједно чине велику плавну површину, значајне дубине и велике брзине матице.

2. Излијевање ријеке Повелич у рејону насеља Ситнеше, Смајинци и Дворине - у датом рејону угрожена су домаћинства, као и значајан број производних објеката, путне комуникације између наведених насељених мјеста, као и мост на ријеци Повелич у Смајинцима. Прихватањем великих вода ријеке Ина, хидропотенцијал ријеке Повелич се значајно увећава, чиме се увећава и опасност од плављења насеља Повелич, Дворине и Смајинци као и прекида саобраћаја на магистралном путу М 14.1. Србац- Нова Топлоа. У вријеме великих вода, у ријеку Повелич се пумпама пребацује вода из рјечице Савица која прикупља воде мањих водотокова на овом подручју.

3. Излијевање ријеке Ине у рејону насеља Ситнеше, Смајинци и Дворине- у датом рејону угрожена су домаћинства, производни објекти (за тов пилића и сл.), путне комуникације у зони наведених насеља, као и мостови у рејону Смајинаца, Дворина и Ситнеше, а самим тим може доћи прекида саобраћаја на регионалном путу Србац- Прњавор. У рејону Тукова и Ресавца постоји опасност од плављења усљед излијевања воде из канала Берек, рјечица Грабашница и Ресавац, као и низа латералних канала чије се воде улијевају у ријеку Ину.

4. Излијевање рјечице Вријеске - рјечица Вријеска извире у рејону Горњих Срђевића, протиче кроз Горње Срђевиће и улијева се у ријеку Повелич у рејону Доњих Срђевића. У вријеме великих вода долази до вишеструког повећања њеног профила чиме се угрожава мањи број домаћинстава, али и мост на путној комуникацији Горњи Срђевићи- Грабик Илова. Поред наведеног потребно је обратити пажњу на извор Вријеска будући да се са њега напаја водоводна мрежа а као сировину воду користи фабрика воде у Горњим Срђевићима.

5. Излијевање ријеке Лепенице - у зони насеља Горња Лепеница, Доња Лепеница и Ситнеше је редовна појава у условима великих вода, али изузев једног домаћинства у Горњој Лепеници, и поплавлених обрадивих површина око корита ријеке, поплаве значајније не угрожавају становништво и имовину. Од критичних инфраструктурних објеката излијевање ове ријеке угрожава мост на комуникацији Ситнеше- Доњи Срђевићи. Могућност контаминације ријеке, која се може пренијети даље према рецепијенту, постоји у зони насеља Ситнеше у случају излијевања отровних и отпадних материја из погона за производњу биодизела „ Sistem ecologica“.

6. Излијевање воде из ободног канала Криваја- Врбас је мало вјероватно али уколико би до њега дошло био би угрожен велики број домаћинстава у дијелу насељеног мјеста Ножичко, као и путна комуникација Ножичко –Мартинац и Ножичко- Илићани. Треба напоменути да је у прошлости забиљежен случај оштећења дијела насипа и прелијевања воде из канала у насељено мјесто, у близини моста на путној комуникацији Ножичко- Мартинац, када је поплавлjen већи број домаћинстава у близини истог.

7. Излијевањем воде из ободног канала Ножичко- Повелич - дошло би до плављења домаћинстава у зони насеља Доњи и Горњи Брезовљани, а плављење моста у зони насеља Горњи Брезовљани би довело до прекида путне комуникације Горњи Брезовљани – Доњи Брезовљани. У условима високог водостаја ријека Повелич и Ина и прилива брдских и оборинских водотокова у поплавама 2014. године дошло је до излијевања воде из овог ободног канала и плављења засеока Ћосићи, ширег подручја центара насеља Повелича закључно са Клаоницом пилића „Перутнина“ Птуј у Повеличу.

8. Излијевање ријеке Осовица у зони насеља Нова Вес и Корови - је такође сценарио који се догађао у прошлости, тако да је сасвим извјесно да би у том случају био угрожен мост на ријеци Осовици у зони насеља Нова Вес, као и мост на истоименој ријеци у Доњим Коровима на магистралном путу М 14.1. Србац – Дервента. Значајније штете у домаћинствима могу настати у доњем току ријеке Осовица гдје се налази и пар објеката за узгој пилића. У наведеном рејону, постоји опасност од плављења усљед излијевања рјечице Гладарице.

2. РИЗИК ОД ПОПЛАВА НАСТАЛИХ ИЗЛИЈЕВАЊЕМ РИЈЕКЕ ВРБАС

Доњи дио слива ријеке Врбас обухвата значајан дио србачке општине (дужина природног тока од границе са општином Лакташи до ушћа у Саву износи око 22 км) на којем има мању брзину, а рјечни канал, који је ограничен линијским објектима за заштиту од поплава (насипима), меандрира остављајући своје напуштене дијелове (стараче), при чему еродира обалу са једне стране, стварајући у исто вријеме наносне формације на супротној обали.

Неконтролисано вађење шљунка у комбинацији са радом ХЕ Бочац која проузрокује неприродно подизања и падања нивоа ријеке, довело је до ерозија квалитетне земље и пољопривредног земљишта са тенденцијом таквог даљег дјеловања у наредном периоду.

Листа идентификованих ризика од поплава

Анализирано подручје је изложено сопственим поплавама и плављењу ријеке Саве . Ефекти успора од ушћа Врбаса у Саву примјећују се узводно до дужине од око 9,5 километара. Сопствено плављење траје неколико дана, док плављење од ријеке Саве траје много дуже. Константна опасност од поплава се првенствено односи на подручја која се налазе унутар линијских објеката за заштиту од поплава-насипа, инундациона тзв. небрањена подручја. Наведна подручја су са лијеве стране омеђена насипима од Кукуља до Бајинаца у дужини од 10,6 км док су са десне стране омеђена десним врбаским насипом од Старог Мартинаца до Повелича у дужини од 10,7 км и десним савско-врбаским насипом од ушћа ријеке Повелич до Село Српца (искључно) у дужини од 5,2 км.

1. Излијевања ријеке Врбас у зони насеља Стари Мартинац- шири рејон некадашњег понтонског прелаза на ријечи Врбас између Ст.Мартинца и Кукуља. Наведену локацију карактерише константно плављење и угрожавање објеката и површина у њеном захвату. Због брзине матице ријеке и њеног великог водостаја на том подручју је током мајских поплава 2014.године смтрно страдало једно лице. Треба навести да су опасности од поплава угрожена домаћинства која се налазе у небрањеном подручју (испред насипа) тако да је у случају настанка великих вода сасвим извјесно њихово поновно заплављивање-плављење. Подручје обухвата површину од око 2,2 км² на којем су равномјерно заступљене обрадиве површине и шуме, и ријетко је насељено (око 30 становника у 10 домаћинстава).

2. Излијевања ријеке Врбас у зони насеља Пријебљеши- наведени ризик је базиран на реалном сценарију који се догодио током мајских поплава 2014. године, а о величини опасности која је могла имати катастрофалне последице по становништво и имовину говори податак да је за потребе одбране од поплаве, у дужини од око 1,4 км изграђен привремени насип „зечији насип“ висине око 80 центиметара, а да је ниво р. Врбас у том времену био око 60 см изнад пута (путна комуникација Стари Мартинац- Разбој Љевчански). Плавно подручје се налази између десне обале ријеке Врбас и путне комуникације Пријебљеши-Стари Мартинац, те обухвата површину од око 1,47 км² на којој живи око 50 становника у 23 домаћинстава. Из наведеног је уочљиво да су од поплава константно угрожена домаћинства и имовина у тзв. небрањеном подручју, те да је реално за очекивати да ће се исто дешавати и у будућем времену. Сценарио из 2014. године говори да насип у насељу Пријебљеши, у случају оваквих и сличних елементарних непогода, не пружа довољну заштиту, тако да је изградњом парпетног одбрамбеног зида на дужини од цца 2000 метара од раскрснице путева Србац-Разбој Љ. и Ст.Мартинца- Пријебљеши значајно смањена могућност плављења насеља Пријебљеши у свом брањеном дијелу.

Поред наведеног, на око 1500 м од раскрснице у горе наведеној зони, због ерозивног дјеловања ријеке ,ријечно корито је од насипа удаљено око 40 метара са тенденцијом даљег урушавања обале. У циљу санације обале и заустављања даљег урушавања исте на наведеној локацији је потребно што хитније израдити обалоутврду чиме би се у значајној мјери смањила опасност од урушавања самог насипа.

Значајну опасност у овом рејону представљају подземне воде које су посебно изражене у периоду великих падавина и високог водостаја ријеке Врбас, због чега долази до прехрањивања тла и избијања издани на површину.

3. Излијевање ријеке Врбас у зони насеља Пријебљеши, Повелич,Инђол и Србац - до истог може доћи у случају обилних падавина или топлења снијега када водостај ријеке Врбас био већи од десног врбаског насипа што би довело до прелијевања воде у наведена насеља уз велику материјалну штету. Потенцијалну опасност представљају мјеста преласка путних комуникација преко обрамбеног насипа у Повеличу и Трњачанима, гдје је круна насипа насипа упуштена око један метар на дужини од око 6 метара. Као и у претходном сценарију, и у овом рејону значајну опасност представљају подземне воде, посебно у рејону Трњачана , али и Пријебљега гдје се налазе резервоари са питком водом из којих се снабдева већи дио србачке општине, односно водовод Србац и водовод Лијевче.Плавно подручје обухвата површину од око 3,9 км² и омеђено је десном обалом ријеке Врбас и обрамбеним десним врбаским насипом и десним савско-врбаским насипом. На поменутом подручју равномјерно су заступљене површине обрасле шумом и пољопривредно земљиште. Исто је ријетко насељено, и то само у подручју Пријебљега гдје се у небрањеном подручју налази 3 домаћинства. У периоду од 2018.до 2020. године на дијелу насипа од ушћа р.Повелич до Српца урађена је реконструкција насипа у пуном профилу.Одбрани од поплава у овом рејону треба дати посебну пажњу из разлога што се у њему налази административни центар, постројење за дистрибуцију електричне енергије, дистрибуцију воде, као и највећи дио привредних и јавних предузећа општине Србац.

4. Излијевање ријеке Врбас у зони насеља Кукуље, Лилић, Разбој Љевчански, Гламочани и Бајинци- у наведеној зони , у условима великих вода, редовно долази до излијевања р.Врбас у тзв.небрањено подручје и плављења пољопривредног земљишта, али и великог броја домаћинстава . Самим тим највећа опасност од настанка поплава и штета је у небрањеном подручју које је ограничено са лијеве стране лијевим врбаским насипом од Кукуља до Разбоја Љевчанског,односно, десним савским насипом од Гламочана до Бајинаца, а са

десне стране лијевом обалом р.Врбас. У овом рејону је менаџирање р.Врбас нарочито изражено што узрокује велике штете на веома плодном пољопривредном земљишту. Плавно подручје обухвата површину од око 14,2 км² са око 120 домаћинстава и 300 становника. У поменутом подручју највише је заступљено пољопривредно земљиште, а затим шуме и ниско растиње. У случају сличних или истих елементарних природних непогода посебну пажњу треба обратити на мјеста на којима је приликом поплава 2014. године дошло до мањег излијевања р.Врбаса преко насипа, и то у насељима Кукуље и Разбој Љевчански. Такође у насељу Кукуље, у рејону некадашњег понтонског моста је неопходно пратити стање уставе на каналу Прокоп, чија траса пролази кроз насип и даље наставља лијевом страном лијевог врбаског насипа према Разбоју Љевчанском и Бардаци. У случају оштећења или уништења уставе дошло би до плавлена већег броја насеља са лијеве стране насипа у захвату путне комуникације Кукуље- Разбој Љевчански, као и прекида путне комуникације Разбој Љевчански- Нова Топола. Почетком 2018.години наведени пропуст је саниран и реконструисан.Значајну опасност представљају подземне воде које у овом подручју имају посебно јаке издани.

5. Излијевање воде из ободног канала Осорна- Борна -Љевчаница у зони насеља Бајинци,Гламочани,Дуго Поље и Кладари- сама процјена ризика је базирана на стварном сценарију из 2014. године када је дошло до излијевање воде из канала у рејону Дугог Поља и Кладара. Привремени „зечији“ насип који је том приликом изграђен говори да висина насипа не пружа довољну заштиту, те да је хитно потребно предузети мјере за његово надвишавање. Ако узмемо у обзир да угрожено подручје обухвата више од 6 км², да дужина канала у овом рејону износи око 4,3 км (укупна дужина канала 26,5 км), а да је сам рејон значајно насељен, његово плавлена би проузроковало велике штете ,и то не само у пољопривреди, већ на великом броју стамбених и привредних објеката. Један од проблема у регулацији нивоа воде у каналу представља неадекватно управљање уставом која се налази на каналу у рејону Дугог Поља. Управљање уставом је уговором од стране ЈП „Воде Српске“ повјерено локалном риболовачком удружењу које нема могућности да поуздано радно обавезе лице које би руковало истом. Наведено је посебно значајно за вријеме великих вода када се на уставу акумулирају велике количине отпада и других материја које спречавају нормалу регулацију овог водотока. Поред великих вода притока које се улијевају у канал, значајан утицај на његов водостај имају велике воде р.Врбас које могу условити узводно плавлена уз корито канала.

3. РИЗИК ОД ПОПЛАВА НАСТАЛИХ ИЗЛИЈЕВАЊЕМ РИЈЕКЕ САВЕ

Ријека Сава, у дужини од 42 км, чини сјеверну границу општине Србац. Опасност од поплава је нарочито велика у прољеће након што се отопи снијег, и у јесен након обилних киша. Широка поплавна подручја и природна низинска подручја се понашају као задрживачи и ретенције поплавних таласа, што се првенствено односи на подручје Бајинаца,Оштровца, Врбина, Гњилице, Влакничког поља и насеља Кобаш. Заштита од поплава се читавом дужином ослања на природна задржавања и насипе за заштиту од поплава . Уопштено , главни насипи су креирани за 100 годишњи повратни период, а у урбаним насељима за период од 1000 година. Заједничко својство скоро свих десних притока ријеке Саве је њихово бујично понашање,што се односи и на ријеку Врбас чији слив највећим дијелом чине брдски и планински водотокови. Просторна дистрибуција хидролошке равнотеже (дотицање и отицање воде) је хетерогена .

Листа идентификованих ризика

1. Излијевање ријеке Саве у зони насеља Бајинци (Гај) - је плавни догађај који се редовно дешава сваке године услед већих кишних падавина . Плавно подручје је тешко дефинисати због утицаја поплава насталих излијевањем ријеке Врбас, али ипак можемо рећи да оно захвата површину око 4 км² коју већим дијелом чине обрадиве површине, а мањи дио је прекривен шумом и ниским растињем. Ово подручје се у цјелости налази десно од одбрамбеног насипа, односно, у инудационом (небрањеном) подручју. Подручје је ријетко насељено (само једно двочлано домаћинство), те уколико се изузму пољопривредне површине на истом се не очекују веће материјалне штете. У наведеном рејону се налази пумпна станица „Бајинци“ која у ријеку Саву препумпава воде из канала Брзаја.

2. Излијевање ријеке Саве у насељеном мјесту Србац - у времену великих вода р.Саве редовно долази до њеног излијевања у тзв.небрањено подручје (подручје од десне обале р.Сава до одбрамбеног насипа). Плавно подручје ријеке Саве до одбрамбеног насипа износи око 3,9 Ха од чега највећи дио чине обрадиве површине, а мањи дио земљишта је обрастао шумом и ниским растињем. Наведено подручје није насељено. У назначеном подручју поплави је изложено посторојење за дистрибуцију електричне енергије РЈ „Електродистрибуција “ Србац, чиме се доводи у опасност испорука електричне енергије на подручју општине Србац. Специфичност одбране од поплава у овом подручју је везана за каналску мрежу рјечице-канала Ина гдје је због немарног односа грађана значајно умањен капацитет и проточност а посебно треба истаћи канале Орашчина и Маква, у којима у случају већих падавина долази до повећања количине воде, те

плављења околних површина и наношења материјалне штете у насељима Врбаска улица, Савска улица, ул. 27. јули и ул. Саве Вујановић- Жућо те на обрадивим површинама у Село Српцу. Поред оборинских вода, значајну опасност представљају подземне воде ријека Сава и Врбаса у рејонима Врбине и Клађе. Поред наведеног, сливно подручје канала Ина у насељеним мјестима Мали Ситнеши, Инађол и Србац има посебно значајну улогу у прикупљању оборинских вода и одбрани од бујичних поплава изазваних слијевањем брдских потока и рјечица са околних узвишења, као и при регулацији вода у брањом подручју у насељеном мјесту Србац будући да се на његовом крају, у Савској улици, налази пумпна станица која пребацује воду из брањеног у небрањено подручје, тачније у ријеку Врбас.

3. Излијевање ријеке Саве преко магистралног пута м 14.1. на дионици пута од Село Српца до Корови- десни врбаско савски насип се завршава у насељу Село Србац, а извишена траса магистралног пута М 14.1 Градишка- Србац- Дервента је у функцији одбране од поплава гдје практично асфалтни застор магистралног пута представља круну насипа. У прилог наведеном треба напоменути да током катастрофалних поплава 2010. и 2014. године није дошло до значајнијег излијевања ријеке Саве преко поменуте путне комуникације. У Село Српцу посебну пажњу треба обратити на мјесто спајања насипа и магистралног пута гдје постоји могућност излијевања поплава вода р. Саве преко наведне путне комуникације. До краткотрајног прекида саобраћаја такође може доћи услед бујичних поплава насталих дјеловањем брдских водокова у зони насеља Каоци, Влакница и Брусник. У рејону Влакничког поља се налази базна станица за фиксну и мобилну телефонију која је извишена због могућности плављења, али у случају великих вода опасност од њеног плављења и даље постоји, што би довело до прекида телефонских веза са источним дијелом србачке општине уз ријеку Саву. У овом рејону се налази и најнижа тачка на подручју општине Србац која износи 89 мнв. Плавно подручје је омеђено десном обалом ријеке Саве и трасом магистралног пута М 14.1, те заузима површину од 13,5 км² које највећи дио чине обрадиве површине (Гњилица, Влакничко поље..) а мањи дио је земљиште прекривено шумом и ниским растињем. На њему се налази 15 домаћинстава са око 50 становника, тако да можемо рећи да је исто ријетко насељено.

4. Излијевање ријеке Сава у насељено мјесто Кобаш - ако у обзир узмемо густоћу насељености, као и степен изграђености објеката за заштиту од поплава, највећи степен угрожености становништва од поплава узрокованих излијевањем ријеке Саве на подручју општине Србац је у насељу Кобаш, у зони између десне обале ријеке Саве и магистралног пута М 14.1. У поменутој зони нема изграђених водозащитних објеката, земљиште је равничарско без значајно изражене висинске разлике између насеља и обале ријеке. Иста обухвата површину од 0,62 км² са око 40 домаћинстава и 150 становника. Од наведених највише су угрожена домаћинства у дијелу насеља „Социјална улица“, „Пијаца“, око потока Липаја и „Студенац“. Треба нагласити да се у мјесту Кобаш, у дјелу подложном поплавама (пут према некадашњем понтонском мосту), налази извор питке воде са кога се снабдјевају домаћинства прикључена на водовод Кобаш. Отежавајућу околност у планирању заштите и одбрани од поплава на овом подручју представља опасност од заосталих минско-експлозивних средстава из минулог рата.

5. Излијевање ријеке Саве у зони насеља Корови- је могуће у рејону Ритова, између десне обале ријеке Саве и магистралног пута М 14.1, на дионици од моста на ријечи Осовици до моста на Њемачком потоку. Дата површина износи од око 1,9 км² и чини ју већим дјелом обрадиво земљиште, а мањим дијелом шума и ниско растиње. Наведени рејон је слабо насељен, али су могуће веће штете у индивидуалним привредним објектима као што су објекти за тов пилића, пластеници и слично. Поред наведеног, потенцијалну опасност од плављења представља притока ријеке Саве, ријека Осовица, која је својим излијевањем из корита у прошлости у више наврата наносила значајне материјалне штете у домаћинствима, а посебно у индивидуалним привредним објектима како је већ горе наведено.

Коте редовне и ванредне одбране од поплава

Ред. број	Мјерно мјесто	Ријека	Кота редовних мјера(цм)	Кота ванредних мјера(цм)	Најнижи забиљежени водостај(цм)	Највиши забиљежени водостај(цм)
1.	<i>Делибашино Село</i>	<i>Врбас</i>	300	370	22 09.06.1977.г	816 16.05.2014.г
2.	<i>Србац</i>	<i>Сава</i>	860	940	-230 10.10.1997.г	1024 31.10.1974.г

Редовну и ванредну одбрану од поплава проглашава надлежни водопривредни центар (ЈУ „Воде Српске“, односно Начелник општине по властитој процјени), а ванредно стање проглашава Начелник општине.

II НОРМАТИВНЕ И ОПШТЕ ПРЕТПОСТАВКЕ У ЗАШТИТИ ОД ПОПЛАВА

Редни број	ВРСТА АКТИВНОСТИ	ИЗВРШИЛАЦ	УЧЕСНИК	РОК	НАПОМЕНА
1.	<p>Одржати сједницу општинског штаба за ванредне ситуације на којој усвојити:</p> <p>а) план рада штаба за ванредне ситуације на спровођењу превентивних и оперативних мјера заштите и спасавања од поплава у 2026. години,</p> <p>б) план оперативног спровођења Плана са плановима ангажовања и активног учествовања, као и ажурним прегледима свих субјеката од непосредног значаја за заштиту и спасавање на подручју општине,</p> <p>в) анализу стања опремљености и обучености субјеката од значаја за заштиту и спасавање од поплава, а све у циљу правовремене припреме за спровођење планираних задатака,</p> <p>г) анализу реализације уговора закључених са привредним друштвима, другим правним лицима те другим субјектима од значаја за спровођење оперативних задатака,</p> <p>д) финансијски план општине за спровођење задатака из области Цивилне заштите</p> <p>Напомена: Финансијским планом треба да буде обухваћена обавеза издвајања средстава из члана 153. став 2. Закона о заштити и спасавању у ванредним ситуацијама, којим је прописано да „општина, односно град у буџету планира и издваја 2% посебних средстава, од којих 50% користи за предузимање превентивних активности, а 50% за опремање и обуку структура заштите и спасавања и о издвојеним и утрошеним средствима информиче Управу цивилне заштите“.</p>	<p>-Начелник општине -Одсек за ЦЗ</p>	<p>Чланови општинског штаба за ванредне ситуације</p>	<p>10.3.</p>	<p>План оперативног спровођења Плана и ажуриран преглед људских и материјално-техничких капацитета доставља се Подручном одјељењу ЦЗ до 15.03.2026.год.</p>

2.	Одржати радне састанке са привредним друштвима, другим правним лицима на којима упознати горе наведене са Планом оперативног спровођења Плана одбране од поплава те склопити споразуме о њиховом ангажовању случају ванредне ситуације	-Начелник општине - Одсјек за ЦЗ	Привредна друштва и друга правна лица, удружења грађана	15.3.	
3.	Реализовати информативно - пропагандне активности у циљу упознавања становништва са опасностима од поплава, посљедицама које изазивају, те потреби предузимања одговарајућих мјера заштите и спасавања. Том приликом промовисати кратке бројеве за хитне ситуације: Цивилна заштита- 121, Полиција- 122, ТВЈ- 123, Хитна помоћ-124 .	-Одсјек за ЦЗ -Служба за информисање	-ЈП Радио Србац -ШЦ Петар Кочић Србац -ОШ Србац -ОШ Разбој Љ. -ОШ Ситнеши -Повјереници ЗиС -Савјети МЗ	Стални задатак	
4.	Планирати и успоставити ефикасан систем осматрања, обавјештавања и узбуњивања на подручјима повећаног ризика од поплава.	-Одсјек за ЦЗ	-Полицијска станица Србац (ПС) -ТВЈ Србац -ЈП Радио Србац -Служба за информисање -Повјереници ЦЗ -Савјети МЗ -Предућа и организације у оквиру својих надлежности	Стални задатак	
5.	Планирати, припремити и реализовати оспособљавање јединица цивилне заштите и тимова за спасавање на води и под водом, старјешина и јединица цивилне заштите опште намјене, те повјереника и мјесних штабова за ванредне ситуације.	-Одсјек за ЦЗ	-ТВЈ -ПС -Ронилачки клуб „ Жабац“ -Специјалистичка јединица -Јединице опште намјене у МЗ -Савјети МЗ -Повјереници за заштиту и спасавање	Стални задатак	
6.	Планирати и разрадити поступке за одржавање виталних система у случају поплава унутрашњих и вањских вода (водоснабјевање, канализација ,снабдјевање електричном енергијом, одвоз смећа, асанација терена, здравствена заштита, регулацију саобраћаја и слично)	-Организационе јединице у општинској управи Србац -ТВЈ -ПС -РЈ „Електрокрајина“ Србац -КП „Комуналац“Србац -КП „Водовод“Србац -РЈ М:тел Србац -ЈУ Дом здравља Србац	-Одсјек за ЦЗ и ППЗ	25.4.	

7.	Разрадити План евакуације, услове за проглашење евакуације, мјесто и начин збрињавања људи и материјалних добара, укључујући евакуацију и смјештај најважније документације и архива уколико већ другим планом није регулисано.	-Одсјек за ЦЗ	-Организационе јединице у општинској управи Србац -ТВЈ -ПС -ОО ЦК Србац -Јавна предузећа и установе* -Повјереници за ЗиС -Савјети МЗ	1.5.	* Дом здравља, Центар за соц. рад, електро, водоводно и комунално предузеће, Радио станица,образовне установе
8.	Стално пратити стање водозащитних објеката у власништву Републике, као и стање осталих водних објеката и система који могу имати утицаја на безбједност људи и материјалних добара у случају великих и бујичних поплава, а којима газдује општина, правна или физичка лица (Закон о водама Републике Српске, чл. 15. и 16, “Службени гласник Републике Српске”, бр. 50/06 и 121/12) и спроводити мјере за њихово одржавање.	-Одјељење за привреду, пољопривреду и друштвене дјелатности -Одјељење за инспекцијске послове, -Одсјек за ЦЗ	-ЈУ Воде Српске	Стални задатак	
9.	Разрадити и ажурирати План превентивног дјеловања, План припаравности, План мобилизације и План хитног поступања, услове за њихову примјену и поступке које предвиђају.	-Одсјек за ЦЗ	-Организационе јединице у општинској управи Србац -ТВЈ -ПС -Предузећа, организације и удружења од значаја за ЗиС	25.4.	
10.	Посебним планом предвидјети начин регулисања саобраћаја у ванредним условима, правце и начине кретања возила за снабдјевање, возила хитне помоћи, возила комуналних служби, служби за хитне интервенције и осталих приоритетних служби и органа.	-Одјељење за просторно уређење и стамбено-комуналне дјелатности -ПС Србац	-Одсјек за ЦЗ	Стални задатак	

III СПРОВОЂЕЊЕ МЈЕРА ПРЕВЕНТИВНОГ ДЈЕЛОВАЊА

Редни број	ВРСТА АКТИВНОСТИ	ИЗВРШИЛАЦ	УЧЕСНИК	РОК	НАПОМЕНА
11.	По потреби извршити чишћење шахтова, канала, корита за одводњу површинских вода и комуналних вода у насељеном мјесту Србац и на подручју општине Србац, као и чишћење, продубљивање и реконструкцију корита ријека, рјечица и канала на подручју општине. Такође по уоченим недостацима предузети мјере на отклањању кварова и оштећења	-КП „Комуналац“ -КП „Водовод“ -Одјељење за просторно уређење и стамбено-комуналне дјелатности -Одјељење за привреду, пољопривреду и друштвене дјелатности -Одјељење за инспекцијске послове	-Служба ЦЗ и ППЗ -ЈУ „Воде Српске“	По потреби	
12.	Благовремено извршити означавање и деминирање критичних површина уз корита водотока, односно у непосредној близини канала, насипа и других водозащитних објеката, дајући приоритет оним мјестима на којима је најчешће долазило до излијевања воде.	-Деминерски тим РУЦЗ -БХ МАК	-Одсјек за ЦЗ	По потреби	051/314-145 051/307-774 факс
13.	Предузети мјере за обезбјеђење потребне количине насипног материјала, врећа за пијесак, алата и чамаца како би се обезбиједили услови за ефикасно дјеловање у случају поплава већих размјера.	-Одјељење за просторно уређење и стамбено-комуналне дјелатности -Одсјек за ЦЗ	-ЈУ „Воде Српске“ -Предузећа која се баве ископавањем материјала из ријечног корита -Власници чамаца	30.10.	Обезбјеђење насипног материјала за 2027. годину планирати до 30.10.2026. год
14.	Предузети мјере за спречавање оштећења водних објеката, неконтролисаног одлагања смећа, као и непланске експлоатације шљунка, прије свега у зонама изворишта питке воде, као и у коритима ријека Сава и Врбас. У реализацију наведеног задатка укључити и еколошка друштва, планинарска друштва, невладине орг.	-Одјељење за инспекцијске послове -Одјељење за просторно уређење и стамбено-комуналне дјелатности -КП „Комуналац“	-Одсјек за ЦЗ -ЈУ „Воде Српске“ -СРД „Бистро“ Србац	Стални задатак	
15.	Предузети мјере на спречавању изградње стамбених и других објеката на небраћеним подручјима.	-Одјељење за инспекцијске послове -Одјељење за просторно уређење и стамбено-комуналне дјелатности	-Ресорна министарства у Влади РС	Стални задатак	

16.	У буџету и годишњим плановима планирати финансијска средства потребна за санацију и одржавање постојећих, односно изградњу нових водозаштитних објеката.	-Начелник општине -Одјељење за просторно уређење и стамбено-комуналне дјелатности -Одјељење за финансије	-Одсјек за ЦЗ -Одјељење за привреду, пољопривреду и друштвене дјелатности	У складу са роковима за израду буџета	
17.	Из планираних средстава из буџета општине намјењених за оспособљавање и опремање јединица ЦЗ извршити обуку њених припадника и набавку недостајуће опреме за заштиту и спасавање на води и под водом, као и средствима везе.	-Одсјек за ЦЗ	-Одјељење за финансије	У складу са могућности-ма	
18.	Сачинити спискове људи, возила и друге опреме који ће се, у случају поплава већих размјера, упутити на подручје другог града/општине. Начелник општине донијеће одлуку о употреби снага и средстава из претходног става. Спискове доставити Подручном одјељењу ЦЗ Бања Лука	-Начелник општине	-Одсјек за ЦЗ -Подручно одјељење ЦЗ Бања Лука	1.5.	
19.	У најсложенијим ситуацијама, када су директно угрожена насеља и животи грађана, планирати ангажовање тимова Републичке управе цивилне заштите и Хеликоптерског сервиса РС	-Начелник општине -Одсјек за ЦЗ	-Орг.јединице општинске упаве -Републичка управа ЦЗ -Влада РС	По потреби	

СПРОВОЂЕЊЕ МЈЕРА ПРИПРАВНОСТИ И АКТИВНОСТИ УСМЈЕРЕНЕ НА ПОБОЉШАЊЕ СИСТЕМА ЗАШТИТЕ ОД ПОПЛАВА

<i>Редни број</i>	ВРСТА АКТИВНОСТИ	ИЗВРШИЛАЦ	УЧЕСНИК	РОК	НАПОМЕНА
20.	За вријеме повећане опасности од поплава, провести потребне мјере у складу са одређеним степеном приправности према Плану приправности, и о свему благовремено и редовно обавјештавати становништво, надлежне органе и лица одговорна за заштиту и спасавање.	-Одсјек за ЦЗ	-Служба за информисање -ЈУ Радио Србац -ТВЈ -ПС -ЈУ „Воде Српске“	По потреби	Према Плану приправности

21.	За вријеме непосредне опасности од настанка поплава, према потреби организовати дежурство и координирати рад са органима и службама сусједних општина и градова, те предузимати и друге потребне мјере.	-Одсјек за ЦЗ (начелник Општинског штаба за в/с)	-Подручно одјељење ЦЗ Бања Лука -Службе цивилне заштите општина Лакташи и Градишка	По потреби	
22.	Извршити провјеру стања заштитних објеката и исправности опреме и склопова као и додатано уређење простора и објеката у функцији заштите и спасавања.	-ЈУ „Воде Српске“ -Одјељење за просторно уређење и стамбено-комуналне дјелатности -Одјељење за привреду, пољопривреду и друштвене дјелатности	-Одсјек за ЦЗ	По потреби	
23.	Преко Министарства здравља и социјалне заштите обезбједити довољну количину лијекова и медицинских средстава за вријеме трајања евентуалне угрожености од поплава	-ЈУ Дом Здравља Србац	-Апотекарске установе на подручју општине Србац	По потреби	
24.	Преко Министарства трговине и туризма обезбједити пакете са храном, водом и средствима за хигијену, те средства за прихват и збрињавање евакуисаног становништва.	-Одјељење за ,привреду, пољопривреду и друштвене дјелатности	-Одсјек за ЦЗ -ОО Црвеног крста Србац -ЈУ Центар за социјални рад Србац	По потреби	
25.	Провјерити функционисање систем веза за потребе извођења акција заштите и спасавања	-Одсјек за ЦЗ -Центар 121	-ТВЈ -ПС Србац -РЈ М:тел Србац	По потреби	
26.	Провјерити техничку исправност расположиве грађевинске механизације, возила и опреме потребне за акције заштите и спасавања и утврдити начине њиховог ангажовања.	-Власници средстава -Одјељење за просторно уређење и стамбено -комуналне дјелатности (стручни сарадник за послове саобраћаја)	-Одсјек за ЦЗ	По потреби	
27.	Довести у стање приправности људства, опреме и средстава потребних за спровођење акције заштите, спасавања и пружања помоћи угроженом становништву.Преко савјета мјесних заједница и повјереника за заштиту и спасавање ажурирати евиденцију лица којима је потребна помоћ других лица .	-Одсјек за ЦЗ	- Старјешине јединица ЦЗ, руководиоци организације и удружења који се са људством и средствима укључују у акције заштите и спасавања -Повјереници за заштиту и спасавање -Савјети МЗ	По потреби	

IV СПРОВОЂЕЊЕ МЈЕРА ОДГОВОРА

Редни број	ВРСТА АКТИВНОСТИ	ИЗВРШИЛАЦ	САРАЂУЈЕ	РОК	НАПОМЕНА
28.	Активирање општинског штаба за ванредне ситуације	-Начелник општине	-Одсјек за ЦЗ -Чланови Штаба	Према процјени ситуације	Мјере ванредне одбрана од поплава се проглашавају када водостај ријеке Саве достигне ниво од 940 см-МС Србац или када водостај ријеке Врбас достигне ниво од 370 см -МС Делибашино Село
29.	Активирање оперативно-комуникационог центра	-Начелник општине	-Општински штаб за в/с	Према процјени ситуације	Према плану рада ОКЦ
30.	Информисање грађана о стању на терену и предузетим мјерама, те давање упустава грађанима за поступање у случају поплаве	-Општински штаб за ванредне ситуације	-ЈП Радио Србац -Повјереници ЦЗ -Савјети МЗ	У току елементарне непогоде	
31.	Обезбјеђење непрекидног функционисања система веза	-Општински штаб за в/с	-ТВЈ Србац - ПС Србац - РЈ М:тел Србац - Центар 121	Стални задатак	
32.	Обезбјеђење континуираног снабдјевања електричном енергијом	-РЈ „Електродистрибуција“ РЈ Србац	- „Електрокрајина“ а.д.Бања Лука	Стални задатак	
33.	Обезбјеђење водоснабдјевања	-КП „Водовод“ Србац	-ТВЈ Србац	Стални задатак	
34.	Проглашење ванредне ситуације на подручју општине - Ванредна ситуација се проглашава ако постоји ризик за људе и имовину да је елементарна непогода или друга опасност таквог обима и интензитета да њен настанак или посљедице није могуће спријечити или отклонити редовним дјеловањем надлежних органа и служби	-Начелник општине	-Општински штаб за в/с	Према процјени ситуације	

35.	Стално извиђање водотокова, заштитних објеката и околине, спровођење мјера заштите становништва и виталних инфраструктурних објеката, предузимање оперативних мјера у циљу смањења штетног дејства поплава, санирање оштећених дијелова водозащитних објеката	- Општински штаб за в/с	- Орг. јединице општинске управе - Јединица ЦЗ опште намјене и специјалистичких јединица, - Предузећа, установе, организације и удружења од значаја за заштиту и спасавање, - Повјереници за заштиту и спасавање - Мјесни штабови за в/с - ЈУ „Воде Српске“ - Грађани	Према процјени ситуације.	
36.	Издавање наредбе о евакуацији, организација евакуације и збрињавање угроженог становништва, животиња и материјалних добара	- Начелник општине	- Општински штаб за в/с - ПС Србац - Даваоци транспортних средстава - ОО Црвеног крста Србац - ЈУ Центар за соц. рад Србац - Јединице цивилне заштите - Повјереници за заштиту и спасавање - Мјесни штабови за в/с - Власници објеката у којима се смјешта евакуисано становништво	Према процјени ситуације	Плану Плану евакуације
37.	Доношење наредбе о мобилизацији и мобилизација расположивих људских и материјално-техничких капацитета општине	- Начелник општине	- Општински штаб за в/с	Према процјени ситуације	Према плану мобилизације
38.	Организација узбуњивања и обавјештавања	- Општински штаб за в/с	- Руководиоци предузећа, установа, организација и удружења, - Повјереници за заштиту и спасавање, - Старјешине јединица ЦЗ - Савјети МЗ - Центар 121	Према процјени ситуације.	Узбуњивање наређује начелник општине
39.	Уколико су капацитети локалне заједнице у заштити и спасавању од поплава исцрпљени, упутити захтјев за помоћ другим локалним заједницама или Влади РС	- Општински штаб за в/с	- Локалне заједнице у окружењу - Републичка управа ЦЗ - Влада Републике Српске - Републички штаб за в/с ако је формиран	По потреби	У складу са Упутством о тражењу, пружању и прихватању помоћи, и заштите и спасавања у ванредним ситуацијама

					(„Сл.гласник РС“број 53/13)
40.	Достава лијекова, хране, пакета хигијене и осталих животних намирница	-Општински штаб за в/с	-ОО ЦК Србац -ЈУ Центар за социјални рад Србац -ТВЈ -ПС -ЈЗУ Дом здравља Србац -Повјереници за ЗиС -Мјесни штабови за в/с	Према процјени ситуације	
41.	Организација прихвата оперативних снага и средстава међународне помоћи	-Општински штаб за в/с	-Републичка управа ЦЗ -Влада РС	Према процјени ситуације	У складу са Упутством о тражењу, пружању и прихватању помоћи, и заштите и спасавања у ванредним ситуацијама („Сл.гласник РС“број 53/13)
42.	Организација пријема, смјештаја и расподјеле међународне и сваке друге помоћи	-Општински штаб за в/с	-ОО ЦК Србац -ЈУ Центар за социјални рад Србац -Мјесни штабови за в/с	У складу са процедурама пријема и расподјеле помоћи	
43.	Прикупљање и достављање редовних и вјештачких извјештаја о ситуацији на терену, мјерама које се предузимају, ангажованим снагама, приједлогом мјера за унапређење система заштите и спасавања	-Општински штаб за в/с	-ОКЦ -Мјесни штабови за в/с -Секторски руководиоци -Старјешине јединица и руководиоци предузећа, установа, организација и удружења укључених у акције заштите и спасавања од поплава	У току елементарне непогоде	

V СПРОВОЂЕЊЕ МЈЕРА ОПОРАВКА

<i>Редни број</i>	ВРСТА АКТИВНОСТИ	ИЗВРШИЛАЦ	САРАЂУЈЕ	РОК	НАПОМЕНА
44.	<p>Санирање посљедица штете од поплава у што краћем року у зависности од величине штете и расположивих финансијских средстава, а приоритетно предузимати следеће мјере:</p> <ul style="list-style-type: none"> -асанација терена на поплављеном подручју; -спровођење здравствених и хигијенско-епидемиолошких мјера -успостављање основних услуга (снабдјевање водом, електричном енергијом, комуналне услуге, телекомуникационе услуге) -отклањање штете на стамбеним, индустријским, привредним и инфраструктурним објектима; -помоћ правним и физичким лицима којима је причињена штета; -отклањање наноса и штета на рјечним коритима и другим водотоцима; -друге мјере које утврди општински штаб за кризне ситуације или надлежни орган у складу са Законом. 	-Општински штаб за в/с	<ul style="list-style-type: none"> -Орг.јединице општинске управе -КП „Комуналац“ Србац -КП „Водовод“ Србац -„Електрокрајина“ РЈ Србац -ЈУ Дом здравља Србац -Ветеринарске организације на подручју општине Србац -М:тел РЈ Србац -Мјесни штабови за в/с -ЈУ „Воде Српске,, 	Према процјени ситуације	
45.	Процјена штете настале усљед елементарне непогоде	-Комисија за попис и процјену штете	-Савјети МЗ	Према процјени ситуације	

VII ИЗВЈЕШТАВАЊЕ О РЕАЛИЗАЦИЈИ ЗАДАТАКА ИЗ ПЛАНА

46. Извршиоци задатака утврђени овим планом дужни су о реализацији задатака из њихове надлежности благовремено писмено извјештавати Начелника општине према роковима који су утврђени истим.

47. Извршиоци задатака су дужни најкасније до 10. 12. 2026. године доставити Начелнику општине извјештај о реализацији задатака из овог Плана ,као и приједлог мјера за његово унапређење.

VIII ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

48. Извршиоци задатака утврђени овим планом дужни су, у оквиру својих надлежности, реализовати и друге задатке из домена заштите и спасавања од поплава кроз све фазе: превентива, одговор и опоравак, а који ће за резултат имати спречавање настанка или ублажавање посљедица елементарне непогоде изазване поплавом.

49. Извршиоци задатака утврђени овим планом дужни су, у оквиру властитог буџета и из осталих извора, обезбиједити финансијска средства потребна за њихову реализацију.

Број : 02-81-6/26

Датум: 18.02.2026.

НАЧЕЛНИК ОПШТИНЕ

Млађан Драгосављевић